

Jerzy Romanow

Strzegom, woj. wałbrzyskie. Rejon d. zamku

Informator Archeologiczny : badania 18, 175

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RUS, gm. Wizna
woj. łomżyńskie
Stanowisko 1 "okop"

patrz
wczesne średniowiecze

SIERADZ
Pl. Świerczewskiego (Rynek) 2

Muzeum Okręgowe
w Sieradzu

Badania prowadził mgr Marek Urbański. Finansował WKZ w Sieradzu. Badania ratownicze. Miasto późnośredniowieczne i nowożytnie.

W związku z planowanym remontem budynków przy Pl. Świerczewskiego (Rynek) 2 w Sieradzu, przeprowadzono badania ratownicze na podwórku tej posesji.

Założono wykop o wymiarach 5 x 5 m. Nie udało się utrzymać do końca badań podanych wymiarów ze względu na przebiegające przez wykop rury kanalizacyjne i osuwanie się gruntu podczas intensywnych deszczów.

Pod współczesnym brukiem odsłonięto warstwę przemieszanego materiału nowożytnego i współczesnego, powstała najprawdopodobniej w momencie budowy istniejących budynków i przecięta przez współczesne wkopy pod kanalizację i kabel elektryczny. Poniżej znajdowały się dwie warstwy z ceramiką nowożytną (m.in. z kaflami) przedzielone warstwami glinki i spalenizny.

W najniższej wyeksplorowanej warstwie, oddzielonej od poprzednich 15 - 30 cm warstwą gliny, piasku i szarej ziemi, znaleziono relikty późnośredniowiecznego domostwa drewnianego, budowanego na zrab.

Dalsze badania uniemożliwił wysoki poziom wód gruntowych.

STARA ŁOMŻA, gm. Łomża
Stanowisko 1 "Góra Królowej Bony"

patrz
wczesne średniowiecze

STRZEGOM
woj. wałbrzyskie
Rejon d. zamku

PP Pracownia Konserwacji Zabytków. Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska Oddział we Wrocławiu

Badaniami kierował dr Jerzy Romanow. Finansowało: Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego Architektury i Nadzoru Budowlanego w Wałbrzychu. Zamknięty sezon badań. Miasto lokacyjne - kwartał południowo-wschodni XIII-XVII.

Program badań zgodnie z zaleceniem inwestora wynikał z wytycznych zawartych w Studium Historyczno-Urbanistycznym W. Wilczyńskiej z P.P. PKZ O/Wrocław. Rozpoznało szczególnie strefy badawcze, konfrontując wytyczne konserwatorskie z sytuacją terenową. Stwierdzono, że w okresie pomiędzy sformułowaniem wytycznych w 1978 r. a 1982 r., w mieście dokonano zmian urbanistycznych, co poważnie ograniczyło program badań, który z konieczności zawężony do rejonu południowo-wschodniego, gdzie w źródłach historycznych lokalizowany jest zamek strzegomski.

Niezależnie od wytycznych Pracownia wprowadziła nowy problem badawczy posiadający istotne znaczenie dla określenia XII/XIII - wiecznego kształtu miasta w ramach jego pierwotnych fortyfikacji, obecnie na znacznym odcinku nieczytelnych, oraz lokalizacji w jego kontekście XII-wiecznego kościoła pod wezwaniem św. św. Piotra i Pawła. (problem sporny w literaturze przedmiotu).

Wynikiem badań wykopaliskowych było:

Zlokalizowanie pozostałości zamku strzegomskiego. Wydzielono w ramach jego budowy 4 stopy. Pierwszy etap budowlany ustalono na lata przed 1291 r. Była to czworokątna wieża zbudowana z gładkich granitowych, otoczona murem kurtynowym. Zamek tej fazy znajdował się poza murami miejskimi. Drugi etap budowlany: przebudowa zamku i otoczenia jego nowym odcinkiem muru miejskiego w latach 1291-1299. Trzeci etap budowlany: przebudowa zamku w stylu renesansu około 1584 r. Czwarty etap - odbudowa zamku po wojnie trzydziestoletniej. Zamek całkowicie zostaje zniszczony w bliżej nieokreślonym czasie.

Rozstrzygnięto spór dotyczący lokalizacji kościoła św. św. Piotra i Pawła. Podstawę do ustaleń przyniosły wyniki badań pierwotnego systemu - głównie kształtu, umocnień obronnych miasta. Zarówno zamek jak i XII-wieczny kościół św. św. Piotra i Pawła w okresie od XII w do 1291 r. stanowiły samodzielny zespół funkcjonalny otoczony własnym obwodem warownym.

W latach 1291-1299 ma miejsce rozbudowa miasta w kierunku wschodnim. Dawny mur miejski na tym odcinku zostaje zlikwidowany, zaś nowoprzyłączone tereny z zamkiem i kościołem otoczone są nowym systemem fortyfikacji.

STRZEMKOWO, gm. Inowrocław
woj. bydgoskie
Stanowisko 3

patrz
okres wpływów rzymskich